Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 48. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 48. VOL. LXII.

ЗДА НЕ ЗАБЕРУТЬ СВОЇХ ЗБРОЙНИХ СИЛ З ЕВРОПИ

ПРЕЗИДЕНТ ОБІЦЯЄ ЕВРОПІ ТАК ДОВГО ДОПОМОГУ, ЯК ДОВГО ІСНУВАТИМЕ КОМУНІСТИЧНА ЗАГРОЗА

Вашингтон. — Президент Айзенгавер ще раз запевнив вільну Европу, що ЗДА будуть продовжувати свої зусилля до оборони Европи і триматимуть там свої збройні сили, якщо Паризький договір буде ратифікований. Цю свою заяву президент зробив у листі, якого копії вислано до прем'єрів Франції, Італії, Бельгії, Англії, Західньої Німеччини, Голляндії і Люксембурґа. Ціль цієї заяви президента приспішити ратифікацію Паризького договору, який признає Західній Німеччині повну суверенність і дозволяє їй зорганізувати півмільйонову армію. Ця заява Айзенгавера має послабити арґументи опозиції в деяких европейських країнах, які бояться, що ЗДА заберуть з Европи свої війська, коли зорганізується нова німецька армія в силі 12-ох дивізій. Айзенгавер потвердив свою заяву з 16 квітня минулого року, в якій тін заявляв те саме, що й тепер, коли французький парлямент мав ратифікувати Паризький договір. Але тоді французький парлямент відкинув ратифікацію. Айзенгавер знову обіцяє, що ЗДА триматимуть в Европі, це значить і в Німеччині, такі збройні сили, щоб могти внести і свою „справедливу частину, потрібну до оборони НАТО так довго, як довго існує загроза''. Президент обіцяє також, що ЗДА не зменшать своїх збройних сил в Европі без попереднього порозуміння з усіма державами НАТО. Айзенгавер ствердив, що зобов'язання Америки щодо оборони Европи необмежені роками, бо вони важні „на неозначений час''. На думку президента, оборона Европи лежить в істересі оборони ЗДА. Всі ті пункти були і в минулорічній заяві президента. Але в цьогорічній заяві Айзенгавера є й один новий пункт, в якому президент заявляє, що ЗДА будуть нараджуватися з представниками країн Західньої Европи щодо контролі зброєнь держав НАТО, щоб не допустити до несправедливих зброєнь котроїсь із держав НАТО. Бувший французький прем'єр Мендес-Франс минулого року домагався створення окремої контрольної аґенції, яка дбала б про те, щоб Німеччина не озброїлась понад призначену їй висоту. Тепер ЗДА мають в Европі шість дивізій, з яких найбільше стаціоновані в Німеччині. В Европі ЗДА мають 18 летунських „крил'', між якими є бомбовики, бойові і транспортові військові літаки. Шоста американська фльота перебуває в районах Середземного моря, а в багатьох країнах Европи находяться американські летунські бази. Президент не сказав, що всі дотеперішні збройні американські сили залишаться і надалі в Европі, він тільки заявив, що ЗДА залишать там „справедливу'' частину збройних сил, потрібних до оборони Европи, і додав, що ЗДА могли б забрати з Европи частину своїх сил аж після наради з державами, які належать до НАТО.

Департамент оборони домагається скріплення безпеки країни

Вашингтон. — Генеральний дорадник департаменту оборони, Вілмбер М. Брукер, заявив перед Сенатською Підкомісією для дослідження урядових операцій, що ще й досі в основних промислах працюють „потенціяльні саботажисти й шпигуни''. Пояснює це він тим, що в законодавстві є прогалини, які не дають можливости скріплювати внутрішню безпеку. Брукер домагається від Конґресу окремого закону, щоб виповнити ці прогалини в законодавстві. Департамент оборони пропонує ухвалити закон, який дозволяв би звільняти запідозрених робітників із тих фабрик, які тепер не працюють для державної оборони, але які під час війни становитимуть частину великої продукційної оборонної машини. Ця Сенатська Підкомісія веде переслухання в справі урядового законопроєкту про скріплення внутрішньої безпеки.

Гуртові ціни харчів найнижчі впродовж 16-ох місяців

Ню Йорк, Н. Й. — Аґенція „Дан і Бредстріт'' обраховує гуртову ціну одного фунта 31-го роду найголовніших харчів і на цій основі складає індекс цін прожитку в ЗДА. В попередньому тижні цей індекс становив 6.55 доляра і був на 8 центів нижчий від цін, які були тиждень перед тим. Минулотижневий індекс харчів найнижчий від листопада 1953 року, коли він становив 6.53 доляра. Рік тому цей індекс становив 7.25 доляра, — був на 9.7 відсотка вищий. Але це зменшення індексу цін найголовніших харчів таке мале, що його зовсім не відчувають американські господині в своїх щоденних закупах.

Внутрішній фронт ЗДА приготований на випадок війни

Вашингтон. — Директор Уряду Оборонної Мобілізації д-р Артур С. Флеммінґ заявив, що ЗДА тепер краще приготовані на внутрішньому фронті на випадок, якщо на Далекому Сході вибухне війна, як це було на початку другої світової війни або перед вибухом війни в Кореї. Флеммінґ сказав, що ЗДА не є, і мабуть ніколи не будуть так приготовані до атомової війни, щоб могли сказати, що вже зовсім готові, але твердив, що все ж таки ця країна тепер може з успіхом вести війну. Флеммінґ має на думці підготову не військову, а економічну. Економічна мобілізація проявляється в тому, що ЗДА мають вже стратегічних воєнних матеріялів на суму 4,500,000,000 долярів. Робітні сили країни також зросли і краще вишколені. Є можливість продукувати більше сталі, алюмінію, нафти, електричної енерґії та всіх інших потрібних для оборони матеріялів. Деякі великі підприємства мають свої запасові фабрики, розташовані далеко від центрів, які міг би ворог знищити. Правда, президент Айзенгавер ще не має повновластей „заморожувати'' ціни та заробітні платні, але, мабуть сам уряд проситиме Конґрес ухвалити такі повновласті. Вже підготовлено приміщення для 2,000 федеральних урядовців поза Вашинґтоном, де вони могли б урядувати на випадок ворожого нападу. Те саме вже зробили дирекції деяких великих підприємств.

Суд визнав винними 10 порторіканських націоналістів

Ню Йорк, Н. Й. — Федеральний суд визнав 10 порторіканських націоналістів винними в тому, що вони належали до бунтарської змови, яка мала на цілі вбити президента Ґеррі Трумана та напасти на американський Конґрес. В засуді сказано, що підсудні винні в змові, яка змагала до насильного повалення уряду ЗДА. Всім обвинуваченим загрожує ув'язнення до шістьох років та 5,000-долярова кара. Суддя Федерального суду проголосить кару 31 березня. Напад на президента Трумана відбувся 1 жовтня 1950 року в Вашинґтоні, а напад на Конґрес — 1 березня 1954 року. Учасників цих нападів уже засуджено, і з теперішніх засуджених ніхто не брав в них безпосередньої участи. На президента Трумана нападали три чоловіки, з яких один згинув від кулі вартівника, а двох інших засуджено було до смертної кари, але президент Труман замінив цю кару на досмертну в'язницю. Нюйоркський Федеральний суд судив 11 порторіканців, але одного з них суд виправдав і звільнив від вини і кари. Цей засуд вважають кінцем націоналістичної порторіканської організації, бо вже багато членів цієї партії засуджено до тюремної кари, а вся вона мала рахувати 100 членів.

Збільшилося число затруднених фабричних робітників

Вашингтон. — Статистичне бюро департаменту торгівлі стверджує, що в лютому цього року збільшилося число робітників, які працюють у фабриках. Але в загальному не змінилася ситуація на робітничому фронті в порівнянні з січнем цього року. Число затруднених всіх робітників в лютому становило 59,938,000 осіб, отже зменшилося на 212,000 в порівнянні з січнем. Число безробітних виносило 3,383,000, тобто збільшилося на 36,000 осіб. Але в загальному число безробітних в порівнянні з осінню минулого року не збільшилося так, як воно звичайно збільшується в цьому періоді. Згідно з даними Статистичного бюра число безробітних зменшилося. Але статистичні дані цього бюра не віддзеркалюють дійсного стану затруднення, бо як звільнений з праці робітник не шукає нової праці, так довго його не вважається за безробітного. Коли індекс безробітних в роках 1947—1949 уважається за 100, то той індекс виносив в лютому цього року 110, в січні 1955 — 114. Цей індекс дає можливість оцінювати стан умов, які панують в підприємствах. Безробіття звичайно зростає в зимових місяцях, коли не можна працювати на вільному повітрі. Статистичне бюро розрізняє такі три категорії робітників: затруднені, безробітні та ті, які не зараховуються до робітників. До цієї третьої категорії належать ті всі, які, хоч і не працюють, але ще не зголосилися в бюрах посередництва праці, шукаючи за роботою.

Міжнародна Спілка вантажників хоче приєднатися до АФП

Ню Йорк, Н. Й. — Міжнародна Спілка Портових Вантажників в Ню Йорку одноголосно прийняла резолюцію приступити до Братства Погоничів, яке належить до Американської Федерації Праці. Півтора роки тому АФП позбавила прав членства Міжнародну Спілку Вантажників за те, що в ній мали захопити провід особи, які дбали про незаконне збагачення своїх кишень. Але цю ухвалу Окружної Ради в Ню Йорку мусить ще затвердити 60,000 членів цієї робітничої організації, яка об'єднує всіх портових тантажників на Сході ЗДА. Її мусить затвердити також Міжнародна Виконна Рада цієї організації, яка 18 березня відбуватиме свої збори в Вашингтоні. За об'єднання цих двох робітничих організацій висловилися представники обох робітничих організацій. Міжнародна Спілка Портових Вантажників в Ню Йорку об'єднує 20 тисяч робітників.

Республіканці атакують Ботлера за зневагу пані Айзенгаверової

Вашингтон. — В обох палатах Конґресу республіканські члени Конґресу гостро атакували голову Демократичного Крайового Комітету Пола М. Ботлера за те, що він твердив, немов би президент Айзенгавер не буде кандидувати при найближчих виборах тому, що пані Айзенгаверова не почувається добре в Білому Домі і хворіє. Цю заяву склав Ботлер на демократичних зборах в Ню Йорку, твердячи, що Айзенгавер не зможе кандидувати в 1956 році з огляду на особисті домові справи, а пізніше вияснив, що це відноситься до недуги пані Айзенгаверової. В Сенаті виступали проти Ботлера чотири республіканські сенатори, а в Конґресі шість республіканських конґресменів. Сенатор Джордж Ейкен сказав, що Ботлер — це „негідник'', коли покликується на тимчасове захворіння пані президентової на ґрипу, щоб твердити, що президент не буде кандидувати. Сенатор Ейкен сказав: „Як низько, як погано і як огидно може впасти тварина в людській подобі''. Демократи старалися боронити Ботлера тим, що й республіканці зневажливо відзивалися про членів родини покійного президента Рузвелта.

АМБАСАДОР ЛАДЖ В ДОРОЗІ ДО ЕСПАНІЇ

Джан Дейвіс Ладж (справа), колишній губернатор стейту Конектикат, що минулого року прийняв український прапор для капітолю того стейту, був недавно призначений президентом Айзенгавером американським амбасадором до Еспанії. На фото: амбасадор Ладж та його дружина і дві дочки в нюйоркському порті перед виїздом до Еспанії минулого четверга. Біля амбасадора ілюстрований альбом про Еспанію. Амбасадор Ладж перед своїм виїздом ствердив спільність американських інтересів у боротьбі проти большевизму, підкреслив стратегічну важливість Еспанії в оборонній підготові та висловив переконання, що добрі взаємини між обидвома країнами будуть дальше розвиватись і кріпшати.

Піне вірить в ратифікацію Паризького договору

Париж. — Французький міністер закордонних справ Антуан Піне заявив, що він переконаний, що Рада Республіки ратифікує значною більшістю всі протоколи Паризького договору, включно з протоколом про Зарщину. Дві комісії цієї вищої палати французького парляменту, промислової продукції і фінансова, прийняла вже великою більшістю Паризький договір, відкинувши водночас внесок про відложення ратифікації. Найважнішим арґументом Піни є те, що коли Франція не ратифікує тепер Паризького договору, то опиниться в політичній ізоляції, коли ж ратифікує його, то відбудуться переговори з СССР. На скріплення свого становища Піне хоче осягнути до дня голосування в Раді Республіки, себто до 22-го ц. м., господарський договір з автономним урядом Зарщини. Цей уряд зарських автономістів з прем'єром Гофманом на чолі, хоч по-угодовецьки настроєний до Франції, став тепер, під впливом настроїв у Західній Німеччині, твердіший у переговорах з Францією. Він м.і. не погоджується на формулювання в договорі з Францією своєї господарської умови, як „господарської унії''. Зарські господарники жадають, щоб Франція інвестувала в розвиток зарського вугільного промислу 62 мільйони долярів.

Італійські сенатори побилися в Сенаті

Рим. — Комуністичні й неофашистські сенатори під час засідання зчинили бійку на п'ястуки, внаслідок чого на дві години перервано засідання. До того вибуху темпераментів прийшло після того, як комуністичний сенатор Сері, відповідаючи на промову сенатора, маршала Джіованні Мессе, сказав на адресу цього останнього, що він „завжди втікав з поля битви'' й „лизав чоботи Муссоліні й Гітлера''. Маршал Мессе був командантом італійських військ на східньому протисовєтському фронті, і тому комуністи особливо ненавидять його. Обурення викликали чванькуваті слова комуністичного сенатора про свідоме саботування італійськими комуністами потреб італійської армії в останній війні, що завдало їй великих втрат. У сенаті вже третій тиждень ведеться дебата над Паризьким договором. Для ратифікації договору в Сенаті (парлямент уже ратифікував його) заґарантована більшість, бо всі партії, за винятком комуністів і лівих соціялістів, заповіли підтримку цьому договорові. Італійська націоналістична молодь зорганізувала демонстрацію перед головною кватирою комуністичної партії в Римі, повибивала шиби штучними петардами й розкинула протикомуністичні летючки.

Англійці мають сенсацію з одруженням Марґарети

Лондон. — Не тільки рядовий англійський обиватель, зокрема жіноцтво, але й політичний світ цікавиться справою подружніх плянів княжни Марґарети, яка раптом попала на шпальти щоденників, ба навіть спричинила гіркі взаємні завваги двох конкуруючих концернів популярної преси. 21 серпня ц. р. Марґареті минає 25 років, і вона дістане право вийти заміж не потребуючи згоди своєї сестри-королеви. Вона буцімто рішила проголосити свої заручени з Тавнсендом, капітаном летунства, старшим від неї на 16 років, тепер летунським атташе в англійському посольстві в Бельгії, при чому одночасно має зректися всіх прав на англійський престол і своїх майбутніх дітей. Марґарет є тепер третьою на черзі наслідницею престолу: після 6-річного князя Чарлза і 4-річної княжни Анни, дітей королеви. Ця справа була буцімто предметом наради останньої імперіяльної конференції в Лондоні (з'їзду прем'єрів складових частин Комонвелту). Княжну Марґарет підтримує в її рішенні — за плітками лондонської преси — королева-мати, прихильно настроєна до капітана Тавнсенда з того часу, коли він був офіційним контролером хатньої господарки на дворі королеви-матери. Частина преси закидає капітанові Тавнсендові, що він вдався в розмову на тему одруження з Марґарет з представником лондонського щоденника „Дейлі Міррор'', хоч і покликався на те, що йому не личить робити в цій справі ніяких заяв, бо для цього — мовляв — покликана „інша сторона''. Королівський двір відмовився дати в цій справі будький коментар, але й не заперечив кружляючій вістці. Тому, що Тавнсенд розведений, він і Марґарет не зможуть повінчатись в Англіканській Церкві, зате це дозволено в Шотляндській.

МОСКВА ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ХАРЧОВИХ ТРУДНОЩІВ

ГОСПОДАРСЬКА КРИЗА В СССР ПРИМУШУЄ ХРУЩОВА ДОПУСКАТИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЮ ХЛІБОРОБСЬКОЇ ГОСПОДАРКИ

Москва. — Декретом, що його підписали Булґанін, як голова уряду СССР, і Хрущов, як перший секретар Компартії Совєтського Союзу, надано колективним сільським господарствам трохи більше незалежности і права в плянуванні. Декрет признає „поважні помилки'' в методі сільсько-господарського плянування в минулому та осуджує „скрайню централізацію''. Ця централізація позбавляє, мовляв, ініціятиви колективних господарств і машино-тракторних станцій і впливала на зменшення сільсько-господарської продукції. „Нова система'', що її нібе вводить той новий совєтський декрет, поручає дивитися передусім на продукційні висліди, а не на цифру засівних піль чи скількість ременету. „Плянування хліборобської продукції мусить розпочинатись безпосередньо в колективних господарствах, машинотракторних стаціях і державних господарствах, беручи під увагу найкраще використання почви''. У декреті наводиться 12 нових „вольностей''. Найважнішою із них є „право'' колективних господарств самим визначувати скількість акрів, що мають бути засіяні, призначення ріллі під різні роди збіжжя та час і спосіб однаково управлювання ріллі, як і переведення жнив. Державна комісія плянування, міністерство хліборобства й інші органи центральної влади, які досі займалися цими справами, мають бути зведені до ролі радше контрольних органів і виготовлювання найзагальніших плянів у всесоюзному маштабі. Декрет осуджує „бюрократичне й нереалістичне плянування'' в минулому, а на першому місці називає Україну, як терен невдатних централістично-господарських експериментів. Далі говориться про Сибір, Казахстан і Урал та прибалтійські країни. У перших коментарях до того нового Хрущового декрету говориться про те, що він є наявним доказом існування в Совєтському Союзі таких харчових браків і труднощів, які примушуються пробувати злагіднити дотеперішні методи повної централізації всієї хліборобської господарки.

СОВЄТСЬКА ПРЕСА ОПРИЛЮДНИЛА ЗАЯВУ ТІТА

Москва. — Совєтська преса вперше від часу зірвання дипломатичних взаємин між СССР і Юґославією в 1948 році оприлюднила недавно заяву Тіта з його промови в юґославському парляменті, де Тіто осуджував спосіб, в який Молотов і совєтська преса насвітлюють поправу совєтсько-юґославських відносин. Тіто, нав'язавши до промови Молотова про закордонно-політичну ситуацію, виголошену 8-го лютого ц. р. перед Верховним Совєтом, назвав „нісенітницею'' Молотові натяки на те, що нав'язання назад дипломатичних взаємин між тими двома розсвареними комуністичними державами і „нормалізація'' тих відносин стоїть у зв'язку з признанням Юґославією її помилок у відношенні до Совєтів чи Комінформу. — У своїх коментарях до оприлюднення совєтською пресою промови Тіта, критичної у відношенні до Молотова, вільна американська преса звертає увагу на два аспекти: по-перше, СССР виказує цим разом „льояльність'' у відношенні до Тіта, якому відмовлено тієї льояльности в 1948 році, коли-то в совєтській пресі не було ані згадки про арґументи Тіта, а були тільки самі лайки на нього, — і подруге, це вперше в совєтській пресі критикується, хай навіть устами Тіта, — Молотова. Таким чином можна б пояснювати собі цю подію не тільки, як бажання покращати взаємини з Тітом, але як доказ упадку впливів Молотова в розгрі за владу між кремлівськими можновлядцями, — виходить із перших коментарів західньої преси.

Швеція теж хоче мати атомову зброю

Стокгольм. — У закордонно-політичній дебаті в шведському парляменті обговорювано відсутність шведській національній обороні атомової зброї. Промовці як ліберальної, так і консервативної партій дорікали урядові за те, що досі не подбав про продукцію власної зброї, і домагалися негайно розпочати її. Закордонний міністер Естен заявив, що Паризький договір за всіми даними, буде вне довзі ратифікований усіми дотичними державами, але нема поважних виглядів на те, щоб нова конференція з Совєтами могла привести до об'єднання Німеччини. Він прихилився до думки, щоб Об'єднані Нації перейняли контролю над всіми матеріялами, потрібними для продукції атомової енерґії і щоб ведено далі переговори про розброєння. Уряд заявив, що вестиме заходи у справі вможливлення Швеції власної продукції атомової енерґії.

В АМЕРИЦІ

● **Демократичний** посадник Филаделфії Джозеф С. Кларк заявив на Сенатській Комісії Збройних Сил, що президент Айзенгавер не виявив потрібної рішучости в справі організації цивільної оборони. Також демократичний посадник Мілвокі Ф. П. Зайдлер нарікав на „інерцію'' та „апатію'', яка не дозволяє зорганізувати як слід цивільну протилетунську оборону в ЗДА.

● **Секретар внутрішніх справ** Даґлес МекКей повідомив про підписання контракту з дрьома університетами, які мають вивчати життя устриць. Флоридський стейтовий університет дістане 12,400 долярів, Луїзіянський університет — 10,000, а Тюленський університет — 7,600 долярів. Вони вивчатимуть також способи заморожування та пакування устриць.

● **На автостраді Гарден** в стейті Ню Джерзі вперше почав збирати оплату за проїзд в сумі 25 центів „робот''. Це є автомат, який збирає ґроші (кводри, дайми або ніклі), а як треба, то дзвоном алярмує, що даний автоводій не вніс оплати. Він також фотографує авта й автоводіїв, які не платять за проїзд.

● 68-річна жінка бувшого 79-річного амбасадора в СССР Джозефа Е. Дейвіса, дістала судовий розвід від чоловіка на основі того, що її чоловік поводився з нею „жорстоко'' і не надавався до співжиття. Вони були одружені майже 20 років. Пані Дейвіс — мільйонерка, донька власника фірми „Постум''. Дейвіс — багатий правник, автор книжки „Місія до Москви'', яку критиковано за просовєтський настрій.

● **Команда летунських сил** має вже першу групу турбомоторових бойових літаків, які зможуть вилітати і вертатися до матірного літака. Ці турболітаки вестимуть розвідчу службу, а також, на випадок небезпеки, оборонятимуть матірний літак та міжконтинентальні бомбовики, призначені для транспортування бомб на далекі віддалі.

● **Арґентинський** міністер виховання закрив аристократичну школу в французькому жіночому манастирі в Буенос Айресі за те, що управа цієї школи не хотіла тримати дітей тих батьків, які, згідно з новим законом, дістали урядовий, а не церковний, дозвіл.

У СВІТІ

● **„Квін Мері''**, один із найбільших трансокеанічних пасажирських кораблів, заїхавши з Англії до французького порту в Шербурґ, мусів відкласти виїзд із порту на 24 години з огляду на шторм, що бушував біля берегів Франції.

● **Гайнрих фон Брентано**, речник християнських демократів Аденауера в західньо-німецькому парляменті, склав заяву про те, що християнські демократи не відмовляються співпрацювати з парляментарним клюбом демократичної партії під проводом д-ра Делера. Це вважають за одну з познак замирення в урядовому більоці Аденауера, бо Делер образив особисто старого канцлера.

● **Деніс Конан Дойл**, 43-річний син Артура Конана Дойла, помер в Індії на удар серця, під час відвідин у магараджі з Місоре. При його смерті була його дружина. Його батько — славний спіритист і клясик сенсаційно-кримінальної літератури, „винахідник'' Шерлока Голмса, що розв'язував кримінальні загадки методою логічної дедукції. Артур Конан Дойл, як і його батько, був також спіритистом.

● **Американська „Христова Церква''**, переслідувана в Італії одна з протестантських сект, не погодилась на компроміс амбасадорки ЗДА Лус з італійським урядом, щоб та Церква внесла подання до уряду, а уряд дозволив би їй дальшу діяльність під назвою „Місія Христової Церкви''. Духовник цієї Церкви твердить, що Церква має право діяти за італійською конституцією і ніяких інших дозволів він не проситиме.

● **У Москві** почали розбирати залізне руштовання запляванованого найбільшого хмародеру в СССР на 46 поверхів, що мав зватися „Палацом Совєтів''. На окремій конференції будівничих в грудні мин. р. під проводом Хрущова, з наказу цього останнього рішено відмовитись від будови хмародерів, тому, що вони вимагають багато сталі й заліза, потрібного на гармати. Не вільно будувати будинків вищих як 10 пов.

● **Коло 90,000** чеських селянських родин дістали минулого року допомогу харчами від Америки в рамах допомоги Айзенгавера для поводян. Чеський Червоний Хрест розподілив 20,000 тонн зерна вартости $1,700,000.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПРАВА АЗІЇ

Справа Азії, точніше справа оборони Азії проти можливої комуністичної аґресії, все ще стоїть на першому пляні міжнародної політики. Заактуалізували її в останньому часі не тільки події довкола Формози, але й конференція східньоазійського оборонного пакту в столиці Сіяму та виступи керівників закордонної політики ЗДА і Великої Британії, — державного секретаря Джана Фостера Доллеса і секретаря закордонних справ Ідена. Зокрема, ці два виступи викликали широкі коментарі в світі.

У виступі Доллеса й Ідена є багато однозгідности, але є й деякі розходження. Високі представники американського і британського урядів однозгідні щодо комуністичної загрози в Азії і щодо конечности рішучих заходів проти тієї загрози. Проте, коли мова про самі оборонні заходи, то Америка і Британія мають деякі розбіжні погляди. Доллес став на становищі, що західнім альянтам вже нікуди поступатись перед комуністами, і що кожна аґресивна комуністична акція, посередня чи безпосередня, має викликати автоматично передбачену оборонними договорами протиакцію, яка означатиме війну в Азії. Доллес виразно і недвозначно перестерігав комуністів, що Америка рішена вжити всю свою могутність, щоб допомогти вільним ще азійським народам залишитись вільними. При цьому він попередив червоних, що ані цієї американської рішучости, ані американської могутности краще їм не легковажити.

Іден, зі свого боку, принципово погоджувався з оборонною рішучістю ЗДА, але рівночасно, як це вже є звичаєм Англії від деякого часу, намагався грати ролю „посередника", себто вказував на деякі можливості дальших „компромісів", зокрема на евакуацію китайськими націоналістами прибережних островів Квімой і Матсу та на „полагодження" справи комуно-китайської репрезентації в Об'єднаних Націях. Щодо першого — Америка досі не зайняла виразного становища, передаючи окремою конґресовою резолюцією всі повновласті президентові Айзенгаверові. Доллес зі свого боку тільки ствердив, що важливість цих островів для оборони Формози вирішуватиме уряд ЗДА в порозумінні з національно-китайським урядом. Щодо другого, себто комуно-китайської репрезентації в ОН, Америка зайняла виразно неґативне і безкомпромісове становище.

У промові Доллеса є ще одна дуже важлива справа т. зв. „посередньої аґресії", себто підривної комуністичної акції в азійських країнах, що теж охоплена спільним оборонним договором. Правда, Доллес говорив, що це є справою урядів поодиноких країн, але рівночасно дав зрозуміти, що вона теж охоплена договором, що всі договірні країни будуть собі взаємно допомагати досвідом та інформаціями, а в потребі і ресурсами.

Це — в азійських справах. Але виступ Доллеса заторкнув ще й деякі принципові проблеми, які було б побажано й конечно поширити не тільки на загрожені, але й на окуповані комуністами країни, тим більше, що ці принципи належать до іґнорованої в останніх часах американської „визвольної політики". Державний секретар м. ін. твердив: „Я повернувся з Азії під глибоким враженням наставлення і цілевости народів і урядів, з якими зустрічався. Вони бажають зберегти свою волю і незалежність. Проте, самого патріотизму вже не вистачає. Малі нації не легко можуть мати самодовір'я, перебуваючи в сусідстві комуністичного Китаю . . ." Далі Доллес твердив, що тільки військова могутність ЗДА і їх готовість та рішучість вжити ту могутність може вдержати при житті дух спротиву загрожених народів.

Промовчання Доллесом тих народів, що вже впали жертвою комуністів, означало б, що теперішня американська закордонна політика практично і теоретично йде по лінії „політики здержування" попередньої адміністрації през. Трумана, яку вона так завзято поборювала перед і під час виборів, протиставлячи їй „політику визволення".

Було б зайвою витратою слів доказувати і переконувати, що таке нехтування „визвольної політики" не є в інтересі ані самої Америки, ані очолюваного нею вільного світу. Немає причин підозрівати, щоб з того не здавав собі справи й уряд у Вашинґтоні. Проте, можуть існувати всілякі зовнішні й тактичні мотиви, які диктують теперішнє поступування. В такому випадку уряд все ж таки повинен, для заспокоєння публічної опінії та для підтримки духа спротиву поневолених народів, знайти спосіб і нагоду, щоб засаду „самого патріотизму не вистачає" застосувати не тільки до загрожених, але й до поневолених націй.

ШУКАЮТЬ УНІВЕРСАЛЬНОЇ СИЛИ

У нюйоркському Медисон Сквер Ґардені зібралося у четвер минулого тижня 20,000 людей (5,000 не могли вміститися), щоб вислухати півгодинну проповідь відомого протестантського проповідника Биллі Ґрагама, що почав свою місію в Ню Йорку під гаслом „відновлення релігії". Газетні звіти однозгідно стверджують, що Ґрагам із своїми проповідництвом нагадує Биллі Сондея з початків теперішнього сторіччя, який в 1934 р., з нагоди 70-річчя свого народження викликав велике захоплення серед тодішніх нюйоркчан. Ґрагам не залишився позаду свого попередника, коли, покликавшись на слова Винстона Черчила в англійському парляменті, пригадав можливість знищення людства в майбутній атомовій війні. Переходячи від світових подій до місцевих, Ґрагам ствердив, що „це вперше ми боремося з позиції, коли наші хребти обернені до стіни, а головна наша мета — це місто Ню Йорк, де . . . злочин став загальним, де молодечі переступи опинилися поза контролею і де участь в церковних богослужбах щодалі маліє".

Виступ Ґрагама гідний особливої уваги ще й тому, що він — світський професійний проповідник, який на ширшу скалю пробує реформувати громадянство закликами вертатися до релігійного життя. На ділі, одним з найвидатніших світських проповідників-аматорів цієї ідеї є не хто інший, як президент Америки, Двайт Д. Айзенгавер, який використує своє чолове становище, щоб пригадувати всьому населенню обов'язок ходити до церкви. У неділю 20 лютого він навіть виголосив через радіо „проповідь", в якій закликав брати участь в кампанії під гаслом „Поворот до Бога". Цю кампанію зорганізували три головні американські віровизнаневі групи — католики, протестанти й жиди, — а до неї приступив і згаданий Биллі Ґрагам. Цей рух стає світовим, бо Ґрагам виїздить з своєю місією і до Европи.

Пропаґандистом такого руху на філософічно-історичних засадах став також відомий англійський письменник-історик, Арнолд Дж. Тойнбі, який у неділю 20 лютого вмістив у літературнім недільним додатку щоденника „Н. Й. Таймс" відповідь на десять основних запитань в справі миру й війни та майбутности західньої цивілізації. Його відповіді важливі тому, що вони мають великий вплив на практичне думання, а з тим і діяння теперішніх корифеїв світової політики, включаючи й керівників американського політичного, наукового та духового життя.

Тойнбі вважає себе за оптиміста і тому не допускає, що загибіль західньої цивілізації є неминучою. Тойнбі пригадує, що в минулому вже були такі ідеологічні рухи, як теперішній комунізм, який змагає до опанування світу безупинною війною, одначе такі рухи в минулому мусіли погодитися з існуванням побіч них інших ідеологій, і так прийшло до замирення.

Комуністичний рух тим небезпечніший від давніх загроз, що має в своїм посіданні атомову бомбу. Небезпека зростає й тому, що винаходи нової зброї проходять дуже швидко один за одним, так, що нема часу на поширення переконання, що атомова сила загрозлива не тільки для західнього світу, але й для комуністично - безбожницької половини.

Тойнбі, одначе, вірить, що у всесвіті існує Абсолютна Дійсність, як найвища духова сила, яка допоможе поширитися правдивим почуванням і справедливим потягненням. Віра в таку силу це, на думку автора, — „правдива релігія, яка проявляється у правдивому діянні". Виходячи з такого погляду, Тойнбі видвигає твердження про конечність релігійного відродження. „Якщо не було б такого відродження, то вигляди для Заходу не є надійні" — каже історик-філософ.

Втримання миру на майбутнє залежить ще від спроможности прохарчувати населення, при чому не слід рахувати на те, що воно меншатиме внаслідок воєн, голоду та пошесних недуг. Одначе, цю проблему легше розв'язати при теперішньому поступі в науці. Зате найважчою проблемою є релігійне відродження. „Я вірю, — каже Тойнбі' — що людина не може жити без свободи; її духове життя — це сфера, в якій вона в першу чергу потребує свободи; а релігія може залишитися єдиною ділянкою для свободи в тому світі, до якого ми тепер зближаємося".

Далі він пояснює, як треба розуміти теперішній світ. „Всі сили, які появилися тепер на поверхні життя, пхають нас в напрямі управильнення життя. Тому в ділянках економіки й політики нагода для свободи можливо зменшиться. Якщо свобода не буде збережена в релігії, яка є нашою духовою фортецею, тоді вона взагалі не встоїться. А без свободи людина перестане бути людяним єством. І це саме становить кошмар „1948р." — робить висновок Тойнбі.

Далі письменник подає свої погляди на різні релігії в Европі й Азії та приходить до висновку, що майбутність людства залежить від відродження релігії, хоч би навіть у непередбачених формах.

Очевидно, що не всі погляди Тойнбі прийнятні для християнства. Та це вже обов'язок християнських мислителів пристосувати ці погляди до потреб часу. В кожному разі Америка, як країна повної волі, може дати приклад „повороту до релігії", як універсальної творчої сили, що не тільки припинить похід комунізму, але й приспішить день, коли людське щастя прийде на землю.

(С.)

БОРОТЬБА ПРОТИ НУЖДИ

У пресі появилась невеличка замітка: директор адміністрації закордонних операцій, колишній президент Пенсилвенійського університету, Геролд Стассен, заявив у розмові з журналістами, що Західня Европа настільки поправила свою господарську ситуацію, що назагал не потребує вже американської допомоги. Це ствердження попередили оптимістичні вістки у звідомленнях Міжнародного Банку для Відбудови та Розвитку і Міжнародного Монетарного Фонду. Щоправда, Міжнародний Банк для Відбудови й Розвитку видав був по день 31 жовтня 1954 року 108 позичок 36 країнам на загальну суму $2,017,658,464, але в останньому балянсовому році цей банк здебільша брав участь в приватних інвестиціях у фінансуванні конкретних господарсько-промислових цілей, за ґарантією і порукою. Очевидно, що країни Західньої Европи, особливо деякі з них, як, напр., Італія чи Еспанія, завжди шукатимуть допливу чужинецького, головно американського капіталу для фінансування таких проєктів, які зменшили б хронічне безробіття в перенаселеній країні і піднесли дуже низький життьовий рівень широких верств населення. Але ж поліпшення господарської ситуації Европи таке наявне, що З'єдинені Держави могли вже в 1953 році припинити допомогу з фондів згаданої адміністрації закордонних операцій таким країнам, як Австрія, Бельгія, Голляндія, Люксембурґ, Данія, Норвеґія, Швеція, Ірляндія, Портуґалія та Ісляндія. Деякі з цих країн самі вже стали добродіями відсталим економічно азійським державам. Напр., у „Рідерс Дайджесті" за лютий ц. р. надруковано прецікаву історію, як тримільйонова Норвеґія допомогла 400-мільйоновій Індії, виславши до неї своїх риболовецьких фахівців, щоб вони передали свій досвід мешканцям провінції Траванкор, прибережні води якої аж кишать від високоякісної риби. Норвеґія вислала туди три модерно устатковані риболовні кораблі, змоторизувала місцеву риболовну фльоту, збудувала в порті ледівні й взагалі навчила індійців цієї провінції користати з природних багатств своїх вод так, щоб не тільки ця провінція забула, що то значить брак харчів, але й експортувала високоякісну рибу в інші провінції Індії.

Видатки З'єдинених Держав на допомогу іншим країнам — це світла сторінка історії цієї країни, але й водночас предмет поважної журби та психологічно зрозумілих нарікань американських громадян, тим голосніших, чим яскравішими були докази невдячности країн, що своє існування завдячують американській щедрості й великодушності, а — за характеристикою критиків цієї американської політики — легкодушності й розтратності. Нічого вже й казати про такого „союзника", як СССР, якому лише на „завдаток" відкрито 6 листопада 1941 року американський кредит у висоті більйона долярів. Рахуючи тільки від жовтня 1949-го до жовтня 1954 року, себто впродовж однієї „п'ятирічки", З'єдинені Держави видали своїм союзникам на 7,7 більйона долярів зброї і військового виряду. Коли на рік 1952-53 фонди, видатковані на „взаємну безпеку", дійшли 3.8 більйона долярів, то на рік 1953-54 вони зменшились вже до 1,210,087,637 дол. Деякі інвестиції дійсно виплатились — політично й морально, з виглядами на бодай частинний зворот і господарськими вартостями. До них належить, напр., 761 мільйон долярів, виданих для Туреччини й Греції за окремим законом, сполученим із т. зв. доктриною Трумана, що ґарантувала безпеку цим країнам.

Для Далекого Сходу видано 1,18 більйона долярів, не рахуючи, очевидно, тих сум, що „втопилися" в Китаї з приходом до влади комуністів (їх обраховують на понад 8 більйонів долярів). Як виглядатиме „переставлення" Америки з допомоги Европі на допомогу Азії — цього ще не знає сам Стассен. Він сам в цьому признається, бо щойно кристалізує свій погляд на це у розмовах, що їх веде тепер з державними мужами й керівними господарськими діячами різних азійських країн, об'їжджаючи Середній і Далекий Схід разом із штабом своїх співробітників-економістів. Покищо Стассен згадав про квоту коло 600 мільйонів долярів, що її буцімто зажадає від Конґресу в квітні ц. р., пропонуючи відповідний проєкт. Очевидно, що цей проєкт тісно в'яжеться з системою Південно-Східнього Азійського Пакту, автором і ініціятором якої є американська закордонна політика. Проте, ЗДА включають в орбіту допомоги також держави з-поза цього пакту, як, напр., Індію, провідницю „невтрального", а насправді к о м у н о фільського фронту. Американська провідна думка у такій допомозі наставлена на далеку мету: добре діло, мовляв, мусить скоріше чи пізніше дати свої плоди в настроях народу, що дістав допомогу. Очевидно, Америка не видавала б таких велетенських сум, якби, поруч з політичними цілями, не мала чисто харитативних цілей — вкорінене в світогляді американця почуття потреби допомогти потребуючому, без уваги на його політичне кредо. При всій досконалості статистики, що її ведеться в ЗДА в усіх ділянках, трудно знайти підсумки всіх тих квот, що їх видала Америка на допомогу закордонові під різними виглядами.

На Заході Европи діє оборонна система НАТО. Остання „чотирирічка" цієї організації, що охоплює 14 держав і саме тепер має поповнитись ще Західньою Німеччиною, виказала бюджет в сумі 35 більйонів долярів, а ЗДА видали на військову допомогу тим країнам кругло 6 більйонів долярів. Тепер найбільш загроженою комунізмом є Азія. Америка розпочала війну з цією небезпекою не тільки ґарантією збройної допомоги, але й активною участю у боротьбі проти нужди, як ґрунту, на якому найкраще розвивається зерно комуністичної пропаґанди.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 70 тисяч ч л е н і в, є такою передовою народною установою американських і канадійських у к р а ї н ц і в, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імени. Бо належати до У. Н. Союзу, значить належати до цього свідомого та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя

ПРИБУТКОВИЙ ПОДАТОК ЗА 1954-ий РІК

(2)

Прибутки менші за $5,000

1. Формуляр 1040А. — Цей формуляр найпростіший з усіх трьох формулярів. Якщо ви вживаєте цього формуляра, ви не потребуєте обчисловувати свого податку, бо з ваших відповідей Податковий Уряд сам вирахує ваш податок і пришле вам рахунок, або зверне надвишку. Ви можете покористуватись формуляром 1040А, коли ваш прибуток не був більший як $5,000 і складався в цілості з платні, від якої стягали вам податок. Але ви не можете користуватись формуляром 1040А, тільки мусите вжити формуляра 1040, коли ви мали прибуток ще з таких джерел, як річні ренти, оренда, авторські гонорарі, підприємство або професія, нерухомості і т. п.

2. Коротший формуляр 1040. — Цей формуляр різниться від 1040А тим, що ви мусите самі знайти висоту свого податку. Друге: ви мусите подати прибуток, який ви дістали з такого джерела, на яке не було місця на формулярі 1040А. Третє: Ви маєте право відтягнути видатки на подорожі від свого прибутку.

Довший формуляр 1040 — маєте вживати тоді, коли ви хочете відтягнути від своїх прибутків більше як 10 відсотків. Ви обрахуєте свій податок з обчислень на 3-ій сторінці.

Прибутки в висоті $5,000 і більші

Коли ваші прибутки виносять 5,000 долярів або й більше, ви мусите послуговуватися довшим формуляром 1040 для податкового звіту. Тоді ви можете або згідно з стандартом відтягнути свої видатки, або подавати окремо всі видатки, які в дійсності ви мали. Ви мусите порівняти свої видатки з сумою, яку дозволяє стандарт. Якщо ваші дійсні видатки є більші за стандарт, тоді ви заощаджуєте, коли будете подавати їх в окремому виказі. Коли ви неодружені, або коли одружені й робите спільну податкову заяву, тоді стандарт передбачає вам відтягнути на видатки 10 відсотків прибутку, але не більше як 1,000 долярів. Коли ви й ваша дружина робите окремі податкові заяви і ваші прибутки виносять по 5,000 долярів або більше, то можете відтягнути від прибутків по 500 долярів для кожного. Коли не зможете знайти відповіді на свої сумніви в деяких справах в поясненнях, тоді можете запитати податкового урядовця.

Чи подружжя має складати спільну чи окрему заяву?

Коли ви були одружені в дні 31 грудня 1954 року — то ви вважаєтеся за одруженого впродовж всього 1954 року. Коли ж ви розведені, або сепаровані в дні 31 грудня 1954 року, або раніше, то вас вважає Податковий Уряд за самотного цілий рік. Коли ваш чоловік або жінка померла впродовж 1954 року, то вас уважають за одружену особу в 1954 році. Коли чоловік і жінка мають окремі прибутки (бо обидвоє працюють) — вони можуть складати спільну заяву, або окремі заяви. В спільній заяві мусять бути подані всі прибутки, відтягнення, звільнені від оподаткування суми — так чоловіка як і жінки. Спільні заяви можуть вносити подружжя навіть і тоді, коли ніодин член подружжя не має своїх прибутків. Спільних заяв не можна подавати тоді, коли одне з подружжя, яке є чужинцем ,не жило якийсь час в ЗДА.

Як складати окремі заяви?

Коли чоловік і жінка складають окремі заяви, то вони можуть відтягнути ті видатки, які платили з своїх власних прибутків. Коли мали спільні видатки, то можуть їх ділити на дві рівні частини. Коли одна особа з подружжя відтягає „стандартно" свої видатки, то й друга особа мусить робити те саме. Коли ж один член подружжя виказує в окремому списку всі видатки, тоді і другий член родини мусить робити так само.

Як складати спільні заяви?

Подружжя може вносити спільні заяви, в яких треба подати всі прибутки, всі вільні від оподаткування суми, всі видатки — чоловіка й жінки. На початку податкової заяви треба подати прізвища обох членів подружжя (напр., Іван і Марія Довбенчук). Обидвоє мусять підписати цю спільну заяву.

Користі спільної заяви

Теперішній податковий закон такий, що дає деякі користі подружжю, коли воно вносить спільну заяву, бо тоді воно може заплатити менший податок. Коли ви внесете спільну заяву на формулярі 1040А, то в Податковому Уряді ваш податок будуть обраховувати спільно і окремо; і визначать вам такий податок, який для вас буде корисніший, цебто менший. Коли ви вноситимете заяву на формулярі 1040 (коротшому або довшому) — то звичайно вам випаде заплатити менший податок ніж тоді, коли б ви робили окремі податкові заяви. Але мусите знати й те, що є рідкі випадки, коли при окремих заявах ви заплатите менший податок. Коли подружжя робить спільну податкову заяву, то обидвоє беруть за неї відповідальність, і мусять заплатити визначений їм податок. Коли б одне з подружжя не могло заплатити податку, то мусить це зробити другий член подружжя. Якщо це подружжя дістане зворот податку, то чек буде виставлений на обидві особи.

ПИСЬМЕННИКИ — КАНДИДАТИ У ДЕПУТАТИ ВЕРХОВНОГО СОВЄТУ

З-поміж українських підсовєтських письменників, як кандидати у депутати Верховного Совєту УССР, виступали: Павло Тичина — від Черкаської сільської виборчої округи; Олександер Корнійчук — від Тульчинської виборчої округи; Андрій Малишко — від Скалатської виборчої округи, Тернопільської области; Олександер Гончар — від Велико-Олександрівської виборчої округи, Херсонської области.

ЮВІЛЕЇ М. РИЛЬСЬКОГО, ІВАНА ЛЕ І П. ХОДЧЕНКА

Шістдесятрічні ювілеї поета Максима Рильського та письменика Івана Ле відзначатиме цього року літературна громадськість. Президія спілки письменників затвердила склад комісії для відзначення цих ювілеїв. У місяці січні відзначено в Києві 75-річчя з дня народження Павла Ходченка — письменника, що починав свою літературну творчість, як „кооперативний письменник", пишучи на теми кооперації.

Йосиф Шварц

ЛЄПАТОВ РІШАЄ...

(Із спогадів жидівського балагули*)

(1)

*) Доповідь, виголошена на одному з вечорів Т-ва Письменників „Слово" в Ню Йорку.

Замість вступу

Москва, Москва, Москва —
Сколько горя ти нам
[принесла.

Ці слова з арештантської пісні повністю характеризували долю нас, „западніков", які в ході подій опинилися на безмежних просторах СССР, де почалося наше „перевиховання". Цю пісню співали „блатниє" на першому лаґпункті Антибеського відділу „Сиблаґу". „Блатних" очолював бандит Васька Сергеєв, закінчуючи „червонець" (десять років ув'язнення) по статті 59, пункт 3 (грабунок з убивством).

Було це 1945 року. Управління сибірських таборів у місті Маріїнськ (Кемеровської области) майже щоденно вивантажувало по кілька тисяч ув'язнених „доходяг", з яких чимало були вже мертвими. Їх вивозили на цвинтар „зека", що був рядом з свинарником. Майже половина ув'язнених були з західніх областей України та Білоруси. Досить було галичан, українських повстанців та поляків з Армії Крайової.

Несподівана Москва

У Пензі ми довідались, що наш трудармійський ешелон змінив свій маршрут: їдемо на Вороніж через Москву. Після незавидної долі в трудбатальйонах в Сухому Лозі (Свердловської области) і в Черніковці (біля Уфи) наш транспорт кількістю в тисячу осіб зупинився на станції Воробйові гори. З „теплушок" ми бачили вечірні заграви освітленої Москви. Мій краян Полатайко висловив бажання, щоб нас залишили в Москві. Але це було неможливим, бо нас, „западніков", через недовір'я забрали в 1942 році з фронту і включили в тилову трудармію. Для Москви ми були б тим більше небезпечними.

Одначе на другий день групу, кількістю приблизно в 600 осіб, повели на воєнний завод ч. 436. Начальником заводу був підполковник Дельвіґ, технічним керівником майор Марков, замполітом капітан Коровкін, начальником спецвідділу молодший ляйтенант Таценко. На другий день нас поділили на ротні бригади кількістю в 250 осіб у кожній роті і приставили військових старшин.

Були між нами і старші віком татари та башкіри. З них були створені лісові бригади, що їх очолював капітан Курко, а керував лісовими роботами (недалеко від Москви) сержант Салюк. Цей Салюк забрав Полатайка на лісорозробки. Майор Марков, довідавшись, що я — лісовик, лишив мене на заводі завідувати лісоскладом. При цьому попередив: „Отвєчать будеш головою".

На заводі були два рухомі тартаки. Виробляли на ньому військові понтони і різні потрібні для фронту речі. Працювали робітники по 12 годин денно, а мені доводилось бути на ногах по 18 годин. Вагони з лісовим матеріялом прибували кожного дня, власне кожної ночі з Котласу, Архангельську і інших міст. Мені доводилось приймати кількасот кубометрів дерева і приблизно таку ж кількість готових дощок видавати заводові. Після чотирьох тижнів такої гарівки я знесилів і попрохав перевести мене на звичайну працю. Але начальник Дельвіґ написав на моїй заяві-проханні коротку резолюцію: „Отказать!" Політком Коровкін сварився: „Русскіє люді за вас свою кров пролівают, а ви тут в тилу єщо сімулірусте. Поставілі тєбя на отвєтственную работу, так работай. Нє знаєш — научім, а нє хочешь — заставім".

Я даремно намагався пояснити йому, що фізично неможливо одній людині щоденно приймати й видавати шістсот кубометрів, але Коровкін вважав, що для „настоящего совєтского работніка" немає нічого неможливого, а коли хто чогось не зуміє чи не зможе зробити, то він не „совєтский человек".

У Совєтському Союзі всі працюють за пляном. Пляни виробляють в наркоматах і розсилають по нижчих інстанціях. Керівники „відповідають головою" за ці пляни, хоч здебільшого вони такі нереальні й недоцільні, що коли б начальство їх дотримувалося, то ніколи не виконало б. Наприклад, начальник лісоскладу за пляном зобов'язаний протягом десяти днів відправити до Уфи на форнірну фабрику двадцять вагонів лісоматеріялу. Звичайно лісоматеріял вантажиться на плятформи, але начальник лісоскладу дістає криті вагони, бо плятформи вже подано під елеватор на вантаження зерна. Вантаження і вивантажування лісоматеріялу в критих вагонах коштує дорожче на 100 карбованців від кожного вагона. А навантажений для Ташкенту у відкритих вагонах ешелон зерна за час довгої дороги від дощу може загинути. Начальники складів і завідувачі зерносховищ діставали по кілька років поправно-трудових таборів по статті 109 за те, що не підтримували „добросусідських відносин" з начальниками станцій, від яких залежало, чи будуть подані потрібні вагони. Суть в тому, щоб, наприклад, начальник лісоскладу, щоб мати завжди на вантаження кругляка плятформи, а не криті вагони, мусів мати „блат" у диспетчера. І от неписаний, але всім знаний закон працювати „взаємообразно", цебто по „блату", набуває права громадянства.

А тепер про мої труднощі. Дістаю, наприклад, доручення („наряд") видати взуттєвій фабриці ім. Кагановича п'ять кубометрів дощок. Начальство фабрики взуття розуміє, що для того, щоб отримати ці дошки, які має завод ч. 436, треба цьому заводу спочатку прислати елеґантні чоботи і черевики (для жінок начальства). Тому що за пляном дошки не належаться взуттєвій фабриці і немає на це офіційного дозволу („наряду"). Коровкін мені каже:

— Слухай, Шварц, дай їм дошки авансом, щоб машина даремно не їхала, а додатковий наряд дістанеш потім.

Стакі усні незаконні накази від свого начальства я діставав раз-у-раз. Якщо б я відмовився виконувати такі „липові" накази, то зазнав би неласки начальства з усіма з того наслідками і не був би „настоящим совєтським человеком". А коли б вилізли наверх ці махінації з незаконною видачею лісоматеріялу, то, очевидно, був би винен „босць" Шварц, а не політком Коровкін чи підполковник Дельвіґ.

Турботи майора Маркова

Були ми в Москві, але про Москву майже нічого не знали. Діставали по 800 грамів хліба і на обід в додаток до юшки — кашу або локшини, але цього харчування було замало, і для тяжкої праці не вистачало сил. Склад овочів при заводі був повний. Недалеко від Москви завод мав допоміжне господарство: 20 молочних корів, свині, різне добро. За пляном це господарство мало забезпечувати харчами робітників нашого заводу. Але начальник постачання, капітан Кілкін мав свої пляни: „по блату" він роздавав продукцію допоміжного господарства політрукам і високим совєтським достойникам. А ці достойники брали не лише для себе, але й для „знайомих". Взаміну капітан Кілкін діставав від них різні вигоди, а заводське начальство забезпечувалось від можливих н е п р и є мностей. Наприклад, політруки брали з допоміжного господарства для „знайомих" співробітників міського театру, щоб керівники нашого заводу могли діставати квитки в театр. Такий „блат" відбувався коштом нас, рядових робітників.

В. П.

КОРИСНЕ ВИДАННЯ

Перед нами білий, ґарно оформлений зошит. Це — цикльостилеве видання, що має назву: „Інформаційний Бюлетень Відділів УКК в Дітройті й Гемтремку" і фактично уявляє собою Виказ Платників і Жертводавців УНФонду в цих містах за 1950-54 рр.

Треба зазначити, що подібні Бюлетені, на основі Виказів Централі УКК, останнім часом появляються у більших і менших містах та поселених, де Відділи УКК старалися охопити Національним Датком можливо більшу кількість своїх громадян.

Так, оскільки знаємо, подібні Викази уже видали міста — Клівленд, Сиракюз, Ню Гейвен, а кінчають друком — Шикаґо й Филаделфія. Видано такий Виказ і для Ню Йорку, — на жаль, у зовсім невистачальній кількості і не для цілого міста.

Значення й користь таких Виказів дуже велика: вони дають картину жертвенности на УНФонд громадянства в даній місцевості і без зайвих слів і пояснень, фіксують, — де справа стоїть добре, а де потрібна направа. Є це також делікатна громадська „взаємоконтроля", бо, як знаємо, ще багато тисяч заможніших і свідомих громадян стоять поза Фондом, часто не мавши нагоди з цією установою ближче познайомитись.

Секрет корисности цих Виказів у тому, що вони розсилаються усім платникам і жертводавцям в даній місцевості, викликаючи тим певний „рух" серед громадянства і звертаючи його увагу на цю, так рішальну ділянку білянсу нашого спільнотного життя.

Торкаючись Бюлетеню Відділів УКК у Дітройті-Гемтремку, треба зазначити, що він не обмежується лише Виказом платників, але складений взагалі дуже доцільно, подаючи загальні відомості про працю УКК і тим арґументуючи необхідність жертв на УНФонд.

Так, в Бюлетені маємо на першому місці статтю п. Івана Іванчука, головного контролера УНСоюзу та відомого громадського діяча, що є головою Відділу УКК в Дітройті і головою Контрольної Комісії Централі УКК. У своїй статті автор потрапив коротко, але яскраво представити ролю й працю УКК та його Відділів, перейшовши головні ділянки цієї праці. Зокрема, автор спеціяльно звертає увагу на те, що „за кожним успіхом УККА пильно слідкує наш ворог і вся його робота спрямована на розбиття й послаблення праці УККА ,через посіяння зневіри до УККА й стримання датків на Народний Фонд, що є підставою всієї праці УКК".

Другою з черги — є стаття члена Відділу УКК в Дітройті, Михайла Дужого, енерґійного діяча. Автор у своїй статті подає відомості про працю Відділу у Дітройті в рр. 1953-54, підкреслюючи її різноманітність, а, зокрема, нав'язання добрих зв'язків із видатними американськими чинниками.

Подібну статтю дає п. Рогатинський, як голова Відділу УКК в Гемтремку, характеризуючи працю свого Відділу.

Цікаві відомості подає М. Шустакевич, що стоїть ближче до справи збірок на УНФонд. П. Шустакевич подає цифри, а також прізвища громадян, що не шкодують труду при збиранні Національного Датку.

Виказ подає 1650 прізвищ українських громадян - мешканців Дітройту - Гемтремку, що в рр. 1950-54 платили Національний Даток чи взагалі жертвували на Народний Фонд. Це, так би мовити, картина цілого українського Дітройту - Гемтремку, — найбільш свідомий і активний елемент.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

З відчитів у Літературно-Мистецькому Клюбі.

27 лютого 1955 року заходами Об'єднання Українських Письменників „Слово", в Літературно - Мистецькому Клюбі Ню Йорку відбувся вечір спогадів Йосифа Шварца про його перебування в Совєтському Союзі від 1939 по 1948 рік і про зустрічі та розмови з багатьма совєтськими письменниками.

Переповнена заля слухачів з напруженою увагою вислухала майже півторигодинну розповідь незвичайного гостя. Йосиф Шварц уроджений в Галичині в жидівській родині, виріс і сформувався як громадянин в оточенні життя і взаємин українського і жидівського народів. Ця довгорічна життєва практика переконала його в простій, але нажаль не для всіх зрозумілій істині: тільки в незалежній, демократичній і вільній Україні може бути забезпечена повна свобода і рівноправність для жидівського народу, що від віків живе на українських землях. Цього Йосиф Шварц не деклярував голими словами, але це можна було вичути із кожного речення його прецікавих спогадів.

Сам себе Йосиф Шварц скромно рекомендує, що за фахом він „жидівський балаґула", а пізніше лісник - бракер. В Карпатському лісі, серед чарівної природи і гуцулів, пройшли всі свідомі роки його життя. Але скупо і випадково проговорився, що поза тим він є і журналіст і письменник, що є автором багатьох нарисів, оповідань і навіть повістей з українського (гуцульського) та жидівського життя. „Гуцульське село", „Прут стогне", „Реб Менахем Моломед", „Синячка кличе" та інші твори були написані принагідно між працею балаґули та лісника в Карпатах і робітника в трудбатальйоні під час другої світової війни. Пройшовши через концентраційний совєтський табір, доповідач після 1948 року опинюється по цей бік залізної заслони.

Дуже багато цікавих, свіжих і зовсім незнаних нам фактів із життя багатьох наших письменників (М. Рильський, П. Панч, Ю. Смолич, О. Копиленко, А. Лейтес, Н. Рибак та ін.) жидівських письменників, (І. Фефер, Д. Гоцтейн, Ністер) і польських (Ванда Василевська), російських (І. Еренбурґ) подав у своїх спогадах Йосиф Шварц. Їх життя на еміґрації в Уфі та в Москві.

Численні слухачі з непослабленою увагою вислухали спогади і щиро нагородили доповідача гучними оплесками. Після доповіді приявні давали багато різних питань, на які прелеґент дав „вичерпні" і цікаві відповіді. З рамени Об'єднання на вечорі головував Гр. Костюк, який на закінчення щиро подякував прелеґентові за його цікаві спогади і висловив надію і побажання, щоб найближчим часом вислухати другу частину спогадів Йосифа Шварца про перебування в концентраційному совєтському таборі — над якою він тепер працює.

М. О

Громада згадала покійного Ів. Дубинця.

У річницю смерти пок. Ів. Варф. Дубинця в катедр. церкві св. Володимира відправлено урочисту панахиду з участю 3-х священиків і катедрального хору. Після панахиди в малій церковній залі зібралося поверх сотні друзів і приятелів покійного, щоб під час спільної трапези згадати цього зразкового громадянина і людину великого серця. Трапезу відкрив молитвою Всеч. отець Стельмах. В імені організаторів прийняття — Добрус'у і УРДП — присутніх привітав п. В. Новицький. Згадуючи в короткому слові бл. п. Івана Варфол., він підкреслив, що Покійний, працюючи саможертвенно на громад. ниві, не забував і про культурні потреби: одвідував оперу, Карнеґі Гол і завжди закликав приятелів та знайомих дбати про свій культурний рівень і поширення кола своїх зацікавлень. Потім виступив п. Ю. Дивнич — близький приятель і земляк Ів. Варф., який у змістовному і зворушливому слові підкреслив, що Покійний умів здобувати приятелів для своєї організації, що його праця „Горить Медвин" є цразковим мемуарист. твором, що Він перший відгукнувся на задум — скласти меморіял.-біографіч. збірник укр. інтелектуалістів, що їх знищили большевики, і виготував такі матеріяли про укр. геологів, що його книга про штучн. голод є майже першою і високоцінною працею, бо — помимо старанно підібраних і опрацьованих свідчень, містить у собі величезну кількість виборок із совєтської преси і тому є убивчим доказом большевицького злочину. Наш обов'язок цю книгу видати.

Наприкінці прийняття виступив Т. Смолянський — колеґа по організації і приятель Дубинця, який поділився спогадами про інтимне життя Ів. Варф. Він сказав, що Покійний уболівав невпорядкованістю особистого життя — самотністю і намагався одружитися, але мав занадто високі вимоги до вдачі і характеру товаришки життя. Повернення на батьківщину було його незмінним рішенням і заповітною мрією.

Ця зустріч друзів Покійного пройшла в атмосфері душевного зворушення і відкритого серця. Складено пожертви на пам'ятник на могилу пок. Ів. Дубинця.

Прийняття підготував дуже вдало гурток жінок від Добрус-у і УРДП.

Покійний Ів. Дубинець достойно ніс стяг політичного еміґранта і до смерти був вірний ідеалові служення поневоленій Батьківщині.

А. Ґудовський.

Шікаґо, Ілл.

Пожвавлення руху ветеранів.

Пожвавлення руху ветеранів в Шікаґо позначилось тим, що до місцевого відділу Об'єднання б. вояків українців в Америці приступили біля 40 (сорок) молодих, т. зв. „корeанських ветеранів", тобто тих, хто в рр. 1950-1954 перебували в рядах американської армії.

Приступлення так поважної кількости членів було доданням молодої крови в ветеранську організацію.

Для підкріплення цієї події дня 1-го січня ц. р. в залі Української Бесіди Управа відділу ОбВУА влаштувала сходини всіх членів об'єднання на т. зв воякцький чай. З'явилось понад сто осіб, так, що за столами ледве вистачало місця всім. Вечір відкрив голова відділу ОбВУА п. Петро Олексієнко, котрий, привітавши почесного гостя п. генерала Івана Омеляновича - Павленка, та всіх присутніх, передав дальше ведення вечора п. інж. Степанові Куропасові. П. Куропась, як товстмайстер, виказав всі свої здібності і перевів програму вечора дуже вміло, так, що вечір пройшов мило; в дійсно дружній воякцькій атмосфері. Старі комбатанти згадували свої часи, коли то зі зброєю в руках боронили волю своєї Батьківщини, а тепер раділи, що є кому передати свої традиції, свої ідеали, щоби самим, як біблійний Симон, відійти в спокою.

По закінченні вечері, за яку належиться признання членкиням місцевого Золотого Хреста під проводом пані Рибак та паням - дружинам членів-ветеранів, і після промов був висвітлений фільм - документ з другої світової війни. В першій частині фільму показана підготовка американського війська (маневри, озброєння і т. д.), а в другій частині десант в Европі. Фільм був висвітлений на апараті Риб.-Ловецького Клюбу.

Дня 22-го січня ц. р., у зв'язку з приїздом голови Об'єднання п. д-ра Галана, відбулися сходини членів відділу.

Д-р Галан в своїй промові торкнувся багатьох питань, обов'язуючих ветеранську організацію, зокрема питання суспільної допомоги українським інвалідам, суспільної служби взагалі, питання списання історії визвольних змагань, ваги евентуального військового вишколу.

Ці тези викликали належний відгук серед членів, що і привело до прийняття відповідних резолюцій.

По закінченні сходин д-р Галан особисто вручив молодим членам відзнаки організації, а потім відбулось спільне групове фотографування.

Інж. Микола Феценко-Чопівський,
секретар ОбВУА,
відділ Шікаґо.

Лорейн, Огайо

Загальні збори 233-го Відділу У.Н.С.

В неділю, 20 лютого, після Богослужби, в залі української католицької церкви відбулися Загальні Зборри 233-го Відділу Українського Народного Союзу в Лорейні. Близько три десятки членів, що під свіжим враженням несподіваної смерти головного редактора „Свободи" бл. п. д-ра Луки Мишуги, вислухали у глибокій задумі слів д-ра Романа Саповича про цю велику втрату, якої зазнала українська громада в Америці. Однохвилинною мовчанкою зібрані розпрощалися з тим, хто три десятки літ „невпинно кував їхні серця і сумління".

Самі наради під проводом п. Степана Зубаля виявили дальший ріст Відділу, що в звітовому часі мав $4,481.68 обороту й $603.89 власного майна. Після звичайної рутини таких імпрез (з усіма „за" і „проти") вибрано нову Управу:

Степан Зубаль — голова, Василь Назаревич — містоголова, Михайло Напора — діловий секретар, Геллен Мейджер — фінансовий секретар, Яків Рудяк — касир, Богдан Дейчаківський та п. Анна Кузан — члени Управи. Контральна Комісія: Кость Мацілинський, Василь Левицький і Роман Сапович.

Слід згадати, що п. Геллен Мейджер відає фінансами Відділу повних вісімнадцять років, тобто, від його заснування. Як виглядала справа в ті „кам'яні часи" маленька ілюстрація:

Головна Канцелярія У.Н.С. не могла затвердити новопосталої Організації, бо це не мала... семи членів. Між основниками були: бл. п. Катерина Задорожна, її син Петро Задорожний (перший голова Відділу), п. Анна Кузан і сама Гелен Задорожна-Мейджер.

Тепер Відділ ч. 233 У.Н.С. в Лорейні начисляє 110 дорослих членів і 63 дітей — разом 173 членів.

Хіба можна більше вимагати від громади — душ двісті?..

Учасник.

Мінеаполіс—Сейнт Пол, Мінесота

Фільм про посвячення пам'ятника Гол. Отаманові Семонові Петлюрі.

При співпраці з філією УККА в м. Мінеаполіс та за особистими стараннями її голови д-ра О. Лютого-Лютенка, спроваджено й дня 20 лютого ц.р. висвітлено в Твін Сіти документальний фільм про посвячення пам'ятника сл. п. Головному Отаманові Симонові Петлюрі в Парижі. Фільм випозичено за посередництвом сотн. армії УНР Ґ. Мироненка від д-ра Павла Чепіка з Дітройту, ініціятора та чільного фундатора побудови пам'ятника.

Для успіху акції зроблено ряд заходів, що мали за завдання спопуляризувати фільм перед його висвітленням в Твін Сіті. Для цього фільм спочатку висвітлено перед групою видатніших представників українського громадянства та парафіяльних громад. Це зроблено приблизно за місяць перед сеансом. В останні дві неділі всі священики проголошували з амвонів про дату, ціль та місце висвітлювання фільму. Окрім того роздано по всіх парафіях летючки - звернення, щоб українське громадянство фінансово підтримало акцію.

На превеликий жал, в заздалегідь призначений час, тобто в неділю 20 лютого, випала в Твін Сіті велика непогода та гололедиця, в наслідок чого в Мінеаполісі з'явилося на висвітлення фільму всього-навсього біля 20, а в Сейнт Полі біля 15 сміливців, які з неабиякими зусиллями та з величезними труднощами спромоглися дібратися до місць, де відбувалося висвітлювання фільму.

О. Л. Л.

УСГ — МІШИҐЕН

Українська Студентська Громада при Мішиґенському Університеті в Ан Арбор. Сидять з-права на-ліво: панна Надя Дячун, скарбник; панна Ірина Мартинюк, голова; пан Богдан Питель, місто-голова; панна Дарія Решетило, секретарка.

Оце четвертий рік Українська Студентська Громада продовжує тут свою діяльність. Тримаючись посторонь від пристрасних партійних сутичок, Громада зосереджує свою працю, як і в минулому, на форум Мішиґенського Університету.

Гармонійну співпрацю між членами Громади можна назвати взірцевою. Ця заввага набере значення, коли згадати, що двадцятка студентів, яка становить Громаду, розпроділена по-половині на уродженців Америки й новоприбулих, і що між десяткою новоприбулих можна знайти симпатиків всіх „двадцяти" еміґраційних угрупувань.

Свої успіхи Громада приписує саме тій гармонійній співпраці, зродженій в атмосфері доброзичливого взаємовідношення і свідомости, що пошана, якої можна сподіватись від других, є пропорційна до пошани, з якою до других відноситись. Цією простою, перевіреною досвідом правдою, Громада радо ділиться зі всім студентством (і громадянством), бо все ще час до часу завважується нехтування цією самозрозумілою максимою.

Під новим, повним енерґії проводом (голова: п. Ірина Мартинюк, місто - голова: п. Богдан Питель, писар: п. Дарія Решетило, скарбник: п. Надія Дячун), Громада проявила в першому семестрі 1954/55 жваву діяльність. Струнний ансамбль (3 мандоліни й гітара) та група танцюристів (чотири пари) відбували систематично свої проби. На запрошення університетського інтернаціонального центру Громада перевела розвагову частину одного з чайних вечорів цього центру, під час якого наші музики й танцюристи виступали. В наслідок цього виступу запрошено наших аматорів - артистів появитись в слідуючому семестрі на телевізорі. Управа Громади зорганізувала при університеті дво-тижневу виставку українського народного мистецтва, на яку книгарні Дітройту й приватні особи не пожаліли позичити свої найкращі експонати. Крім поважної характером листопадової академії, управа влаштувала для членів Громади і їх гостей два вдалі, веселі вечорі (Андрія й Маланку) з товариськими грами, перекусками й танцями.

Чи не найбільшим успіхом в праці Громади був Різдвяний Вечір, на який були запрошені й прибули директор інтернаціонального центру д-р П. М. Дейвіс, дорадник Громади, і предсідник славістичного відділу університету д-р Ігор Шевченко, їхні дружини й ряд визначних громадян. Жалко, що брак місця не дозволяє вичислити всіх панночок і пань, яким Громада завдячувала знамените приготовлення традиційних свят-вечірніх страв, якими — враз зі своїми колядками — Громада полонила своїх гостей.

Це лише важніші дії Громади за останні чотири місяці. Ще можна б вичислити такі речі, як участь в праці Міжнародної Студентської Асоціяції при університеті, пристарання нових книжок (з українською тематикою) до університетської бібліотеки і до місцевої військової академії, і т. п.

Також слід пригадати, що від часу заснування Громади, її члени винесли з Мішиґенського Університету дев'ять дипломів „Бечелор" та шість дипломів „Мастер". Більшість з цих „алюмнусів" все ще втримує контакт з Громадою.

Членство Громади переконане, що свою українськість воно збереже й розвине найуспішніше, плекаючи шляхетні народні традиції. В своїй зовнішній кореспонденції й виступах, як і в минулому так і тепер, Громада закликає до збереження єдности серед українського студентства. Вістка про полагоду між нашою американською централею СУСТА і світовою студентською централею ЦЕСУС-ом сповнила всю Громаду великою радістю. УСГ — Мішиґен закликає все українське студентство зберігати цю гармонію між нашими проводами. Це зможемо зробити лиш конструктивною критикою й активною піддержкою обох наших централь.

На закінчення дозволю собі подякувати членству УСГ — Мішиґен за довір'я, яке мені уділено дорученням написати повищу статтю.

Ан Арбор, 16. II. 1955.

Олекса Біланюк.

З наших буднів

„ЧУЖЕ ПІД ЛІСОМ, СВОЄ ПІД НОСОМ..."

Мій приятель, пан директор Соломка, це людина, що завжди робить надзвичайні, сенсаційні, можна сказати, відкриття...

— Ви читали книжку мецената Корбонського? — питає, притиснувши мене до стіни, в одній книгарні на долині міста.

— Як вона там... „В імєню Жеґипосполітей?"

— Так, так! Це про польську державу в підпіллі, про діяльність Крайової Армії. Читали?..

— Признаюся, ще ні...

— От вам наші письменники, творці культури! Та ж вам першою мірою треба її знати. Поляків можна любити, можна не любити, але треба їм признати, що вони, під час німецької окупації, створили справжню державу в державі!

— За аліянтські гроші, можна б додати...

— Нехай і так, але створили! Це ж подивуґідне! Вони мали в підземеллі весь апарат, уряд, адміністрацію, суди, військо, власну радіостанцію в самому серці Варшави!.. А різних шефів від Ґештапо стріляли отак собі, як зайців... Скажіть, що в порівнянні з ними наше підпілля?

— А ви читали, питаю, хоч одну книжку про УПА?

Мій приятель аж підскочив!

— Ані не пробую! Це все дешева пропаґанда.

— Ну, кажу, часом і пропаґанду варто прочитати, з цікавости... От ви кажете, що АК стріляла ґештапівців. Це факт. Але й наша УПА зліквідувала, якраз у березні, вісім років тому, найстаршого польського енкаведиста, „героя" червоного Мадриду, генерала Вальтера Сверчевського.

— Яка УПА?.. Його ж самі поляки кропнули!

— Та як поляки, коли на другий день, по атентаті розліплено в Балигороді відозви, що Сьверчевскі згинув з рук „бандеровскей лєсьней банди"?

— А хто бачив ці відозви?

— Наші хлопці, що прийшли рейдом, принесли їх аж до Баварії.

— Не вірте! Я вам скажу, де ці відозви та й інші „підпольні" матеріяли фабрикувалися: в печері у Міттенвальді!.. Го, го, ця печера бачила не одне чудо!

— Гм, не знаю, чи той головік, якого я бачив у Торонті; також вийшов із печери. Показували мені там одного хлопця, з сотні командира Хріна, що сам брав участь у наскоку на Сверчевського. Смертельно ранений повстанською кулею „герой" Мадриду вискочив ще з авта і тоді впала йому з голови його рогата шапка з ґенеральськими „отоками". Після бою той упівець з Торонта, заложив собі шапку на голову, як воєнний трофей, і парадував у ній по лісі аж до кінця кампанії.

Пан директор Соломка глянув на мене ні то з погордою, ні з пожалінням.

— Пане ласкавий, як ви ще вірите в такі байки, то мусите бути — або дуже наївна людина, або вже записалися до їхньої партії!..

Ікер.

Спорт

УСК БРІДЖПОРТ — УСК НЮ ЙОРК

Другі з черги змагання українських команд за першенство Футбольної Ліґи СУАСТ відбудуться в неділю 13 березня у Бріджпорті. Цей день припав вільний від місцевих мистецьких гор обидвом суперникам і, згідно з порядком встановленим Футбольною Ланкою СУАСТ, вони договорились розіграти ці змагання.

УСК Ню Йорк організує на ці змагання прогульку автобусом, який виїжджає з під домівки УСК-у в неділю о год 10 рано.

Мир.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.—Т-во Укр. Клюб Поступовий, відд. 70, повідомляє, що місячні збори відбудуться 16 березня в год. 7:30 веч. в У. Н. Домі 181 Fleet St. Кожний член має принести вкладку на збори, в разі неприсутности прошу принести або прислати до секретаря. Це саме відноситься і до позамісцевих членів, щоб не відкладали, а платили на час. — І. Патуляк, предс.; П. Костик, секр., 76 Bright St., Jersey City 2, N. J.

КУПУЙТЕ
В ПІДПРИЄМСТВАХ,
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ
„В СВОБОДІ"

КУПУЙТЕ
В ПІДПРИЄМСТВАХ,
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ
„В СВОБОДІ"

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно з повідомленням про зміну адреси обов'язково присилали по п'ятнадцять центів поштовими марками 10 ЦЕНТІВ за виготовлення нової адресової клішки, а члени УНС ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи".

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов від нас несподівано у вічність дня 20-го січня 1955 р. на 79 році життя наш найдорожчий Муж, Батько і Дідусь

БЛ. П. О. СТЕПАН МОХНАЦЬКИЙ,

Крилошанин Львівської Митрополичої Капітули, в останньому часі на еміґрації сотрудник в Елизабет, Н. Дж.

Похорони відбулися в суботу, 22-го січня 1955 р., в Елизабет, Н. Дж.

У сумних хвилинах нашого безмежного болю ми зазнали багато теплого співчуття і серця зі сторони багатьох організацій і поодиноких осіб, за яке почуваємося до обов'язку зложити цією дорогою нашу найщирішу подяку.

В першу чергу щиро дякуємо Всечесному о. Парохові В. Пасці за труд і старання в урядженні і переведенні похоронних відправ, Вп. і Всеч. о.о.: Дек. Я. Ґаброві, о. Ігум. В. Краєвському, о. В. Пасці, о. М. Мійові, о. П. Харчишинові за відправу парастасу в п'ятницю, 21-го січня, Впр. і Всеч. о.о. Дек. Ґаброві, о. Ігум. В. Краєвському і о. В. Пасці за відправлення св. Літурґії в день похорону, а зокрема о. Ігум. В. Краєвському за похоронну проповідь в церкві.

В дальшу чергу дякуємо слідуючим Впр. і Всеч. о.о., які прибули навіть з далеких сторін: о. Дек. Я. Ґаброві, о. Дек. А. Трешневському, о. Дек. Є. Весоловському, о. Ігум. В. Краєвському, о. Ю. Ґірнякові, о. В. Головінському, о. М. Збирові, о. І. Нагаєвському, о. П. Шиманському, о. Т. Богатюкові, о. М. Пирогові, о. П. Липеневі, о. А. Саґанові, о. Й. Шальоці, о. В. Клосові, о. Д. Федасюкові, о. Я. Кекишові, о. І. Гаврилюкові, о. М. Мійові і о. П. Харчишинові.

За пращальні надгробні слова дякуємо: о. Дек. Є. Весоловському з Пітсбурга, о. І. Гаврилюкові з Монтреалю, о. П. Шиманському, Д-р М. Шлемкевичеві і Ред. В. Мудрому.

З черги дякуємо за жертви на Сл. Божі, за квіти і за усні і писемні вислови співчуття слідуючим організаціям і поодиноким особам: Їх Ексцеленції Впреосвященному Архиєпископові Іванові Бучкові, п. Д-р С. Витвицькому, Президентові У.Н.Р., п. Проф. Смаль-Стоцькому, голові Н.Т.Ш., о. Всесв. Монсіґ. І. Стахові, Тов. Самопоміч з Честер, Союзові Українок з Честер і Елізабет, Марійській Дружині старшій і молодшій і Апостольству Молитви в Елизабет, ОбВУА в Честер і всім рідним, приятелям і знайомим, що поспішили з висловами співчуття з того сумного приводу.

На руки п. Проф. Левицького складаємо подяку церковному хорові в Елизабет за прегарний спів в часі Сл. Божої і похорону, а Паням, що занялися влаштуванням прийняття і всім тим, що не пожаліли труду і часу, щоб віддати останню прислугу нашому найдорожчому Покійникові щире від нас Спасибіг.

Дружина — **Наталія**; Донька — **Надія**;
Зять — **Корнель** і Внуки: **Богданна й Ігор.**

✝

Ділимося сумною вісткою, що з Волі Всевишнього відійшла від нас у Вічність дня 27-го лютого 1955 р. по довгій та важкій недузі заосмотрена Найсвятішими Тайнами наша Найдорожча Дружина і Мама

ОСИПА ЗАХАРКІВ

Покійна народилася в Лісниках, пов. Бережани, Зах. Україна. Похорон відбувся 2-го березня з греко-катол. церкви св. о. Николая.

Важким горем прибиті
Муж Михайло, дочка Галина і зять О. Білоголовський.